

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 10. Quam necessaria sit mortificatio intellectus, proprij[que] iudicij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

tet contemptum, aut certe patienter
 toleret: hoc enim precipuum certum
 q; fundamentum est itineris ad ce-
 lum. Quibus verbis significare voluit
 hoc esse medium, quo honoris tem-
 perantia, cōtēptus veraq; humilitas, pro-
 priū virtutū fundamētum, acquiruntur.

CAPIT. X.

*Quam necessaria sit intellectus, pro-
 prij q; iudicij mortificatio, & quo
 modo exerceri de-
 beat.*

Post propriae voluntatis mor-
 tificationem principem locum oc-
 cupat, ut potest cum maximo me-
 rito coniunctum, mortificatio intell-
 ctus, quoad iudicium proprium: haec
 enim est facultas animi omnium pre-
 ciosissima, & dux voluntatis. Propriū
 autem iudicium vocamus, quo homo
 suo iudicat de rebus, non quia Deus
 ita statuit, aut sancti & sapientes docent
 re, sed quia ita ei videtur. Hoc iudicium
 proprium est perniciosissimum, &
 gravissimorum criminum radicem
 omnium errorum & hzesium
 narium. De quo optimè tractat S. Bernardus
 in corde, inquit, duplex est iudicium

DE MORTIF. VOLUNT. 389

pra, propria voluntas, & proprium con- Serm. 3 de
filiis. Lepra utraq; nimis pessima, eoque resurrex.

perni: iofior, quò magis interior, Volun-
tatem, inquam, propriam, quæ non est
communis cum Deo & hominibus, sed
nostra tantum, quando quod volumus,
non ad honorem Dei, non ad utilitatē
fratrū, sed propter nosmetipsos faci-
mus, non intendentes placere Deo, &
prodesse fratribus, sed satisfacere pro-
prijs motibus animorū. Huc contra-ria
est vera fronte caritas. Hæc ille. Hoc
iudicium mortificandum est, non in-
ordinate illi fidendo, sed aliorum iu-
dicio & opinioni in omnibus, quæ ra-
tioni sunt consentaneæ, subijcndo.

Quædam homo credit certitudine
infallibili, vt quæ à Deo reuelata sunt,
& ab Ecclesia proposita, tanquam fide
Catholica tenenda. Alia sunt, quæ ho-
mo certa esse iudicat, quia rationi na-
turali & sapientum dictis sunt confor-
mia. Alia rursus, quæ nec reuelatione
diuina, nec ratione naturali, sed quia
communi Sanctorum, Doctorum q̄s
Catholicorū consensu afferuntur, no-
bis certa sunt. in his omnibus locum
nō habet mortificatio proprii iudicii.

S 4 neque

neque enim homo in ijs nititur proprio iudicio, sed magno consilio & prudentia adhæret luci, quam Deus in hac vita communicavit, ut illum sequamur. Sunt ergo alia, ad quæ sequenda homo huiusmodi moribus adducitur, sed quia sibi videntur esse sequenda, vel sequenda, & in his moribus ratio proprii iudicij locū habet. Quando alicui videtur aliquid verum & certum, vel probabile & verisimile, & aliter uertit multos doctrina, experientia & virtute sibi pares nō idem videre, & iustificare debet suum iudicium, & aliorum anteferre, nam cum vtriusque paritas, iustè ceditur, cum multorum vnus iudicio præstat. Hinc S. BASILIUS. Non est rationi consonum, quis in omnibus stare velit iudicio, nec periculo aut contumacia se picione caret, in congregatione multorum nolle maioris partis sententiam quiescere: nec dubium est arroganti argumentum esse in hoc genere, potius, quàm aliorum iudicio adharescere. Nam, ut scribit S. BERNARDUS, quæ maior superbia esse potest, quàm si vnus suum iudicium præferat.

*In reg.
brum q. 123.*

*Serm. 2. de
resurrect.*

DE MORTIF. VOLVNT. 397

versæ congregationis iudicio, quasi
solus haberet spiritum Dei? Similiter
in cæteris omnibus rebus, in quibus
neque rei euidencia, neque maiorum
auctoritas conciliat certitudinem, nul-
lumque impendet vel salutis vel vir-
tutis deserendæ periculum, consul-
tius est iudicio suo cedere, & alieno pa-
tere, maximè eorum qui auctoritate,
ut sunt superiores, aut doctrina, vel æ-
tate & experientia superant.

Æ rationibus, quæ ad hoc permoue-
re nos debeant, vna est, consideratio
humanæ ignorantia, hoc est, quàm
pauca sint, quæ certò & clarè cognos-
camus: quàm multa item, quæ certis-
sima verissimaque nobis quondam
visa sunt, & tamen post accuratius ex-
amen deprehensa sunt vel falsa, vel ad-
modum dubia, & crebrò talia, ut pu-
deat nos in ea sententia fuisse. Dein-
de quanta sit in vna aliqua quæstione,
vel consilio opinionum vniuersitas, ut fre-
quenter dici possit, tot esse sententias,
quot auctores, tot placita, quot capi-
ta. Hinc fit ut quæ iuuenes nimia in-
genij & iudicij celeritate & immaturi-
tate leuiter effutiuimus, augeſcente æ-
tate

§

tate

192 II. PARS TRACATVA

Lib. 3. c. 14. De qua ignorantia, in quam per
1. Reg. dæ peccatū in: id mus, loquens & Col
Et 1.1. mor. GORIVS dicit. *Magnum pelagus* q̄
6, 21. *rantise humana.* Et alibi. In pecc
inquit, pœna in hac mundi peregr
tione & exilio tanta cæcitate pecc
si sumus, vt nobis ipsis ignoti sumus.
Nam luce veritatis semel ab anima
stra depulsa, nihil in ea præter igno
tiae tenebras remanet: quæ caula
vt frequenter in fossam peccati lab
tur, & tamen ignoret. Et hæc est igno
rantia, in quam per peccatum inci
mus: licet enim lumine naturali non
nulla nobis patefacit, tam pauca tan
sunt, quæ certò & perspicuè innot
cant, vt remoto fidei lumine, fateri
vult B. Gregorius, ingenuè debemus
nos plenos esse tenebris ignorantie.
Hæc ergò tanta ignorantia toti gen
ri humano communis meritò con
mouere nos debet, ne facile nostro i
dicio fidamus, sed aliorum sententias
subscribamus.

IGNORANTIAM deinde & cæcitate
animi nõ parum augent passiones
quæ facillè impellant hominem in
tentia

DE MORTIF. VOLVNT. 191

tentiam veritati contrariam. sicut e
nim ardentissima siti laboranti nihil
melius dulciusve videtur aqua, quia
secundum dispositionem suam iudi
cat, sic qui cupiditate aliqua inordina
ta, vel perturbatione concitatur, longè
aliter iudicat de rebus, quàm reuera
se e habent. Cum ergò quilibet homo
sciat se non esse immunem à passio
nibus & affectionibus pravis, non de
bet proprio iudicio admodum fidere,
sed tanquam domesticum hostem ha
bere suspectū, abnegareq; illud, vbi
ratio suaserit. Vnde S. DEROOTHEVS §. 177. 19.
Cum subiecti, inquit, sumus multis
passionibus, pravisq; affectibus, no
stro iudicio no debemus omnino fide
re, quãto enim norma vel regula cur
ua est & inflexa, nunquam quod secū
dum eam dirigitur rectum efficitur,
sed distortum.

AM & alia, eaq; principalior mortifi
candi iudicij proprii ratio est, quod o
pus sit magnæ humilitatis, Deoq; gra
tissimum. sicut enim homo ob natu
ræ corruptelã proclivis est ad souendã
propriã voluntatẽ, sic etiã ad sequendũ
proprium iudiciũ, vnde si vincat se, &
judi

iudicium intellectus, qui principatum
 inter animi facultates obtinet, do-
 rius iudicio submittat, exercet actum
 virtutis maximæ: & quia ob amorem
 Dei facit, magnum meritum apud
 Deum colligit in hac vita, in futuro
 rō singularem gloriam. Vnde illud be-
 num incomparabile nascitur, ut ho-
 mo à Deo tra luce illustretur, totique
 peculiaribus armetur præsiōijs, ut
 grē hallucinari in re aliqua, vel in fra-
 dem ab inimico induci possit. Nam
 hanc lucem fauoremque suum pro-
 misit Deus ijs, qui propter Deum
 humiliant in re tam graui & diffi-
 vt est, propriij iudicij mortificatio. Illu-
 rationem idem S. DOROTHEVS seculo
 lo poterat, dum ait. Quando sua opi-
 pinioni & iudicio homo adhaerere
 tunc capitalis humani generis habet
 mox necesse illi laqueos, quo præcipi-
 tem agat in errores & peccata. Atque
 hæc est causa ordinaria, & radix, cuius
 qui fundamentum cultus diuini iudic-
 rant, excidant è gratia, & pereant. Lu-
 sus quidem causas, alij alias referunt
 at ego primam causam & radicem illam
 tuo, quod suo iudicio nimiam si-

Serm. 3.

fit, sui ipsius magister factus, quo nihil est perniciosius. sicut contra nihil ad præcauendum lapsum, auertendas que omnes Satanæ insidias & fraudes, est salubrius, quam superiorum Patrumque spiritualium consilio & iudicio sese regendum tradere. Confirmat idem Dorotheus hanc doctrinam appositione vnius exempli. Magnus, inquit, Macarius Abbas, cum aliquando conspexisset daemone ornatum ollis, quibus varia esculenta continebantur, percunctatus eum est, in quem usum tot ollæ seruirent. Ille vero diuina virtute constrictus calare veritatem non potuit, dixitque se varijs illecebris monachos, vti non vnum idem est palatum, tanquam escis à cultu virtutis, ad vitium allicere. addebat vnum inter cæteros magnum suum amicum esse, quem illico, quotiescunque vellet, posset in suam sententiam trahere, eiusque nomen prodebat. Macarius mox monachum adiit, & deprehendit eum deceptum, quod nimium suo iudicio præfidens tentationes non patefecisset Patri spirituali: monuitque illū si immunis à lapsu esse velit, in

posterum suo iudicio non temere
 dat, quod & fecit. Vnde S. Marci-
 cum postea iterum se videndum de-
 mon obculisset, rogavit, num
 chus dictus adhuc esset eius amicus
 ille verò magno furore respondit, non
 esse amplius amicū, ea hōiem. Cuius
 nes S. Marciij monachos tentabat de-
 mon, sed maximam eorum patientiam
 idcirco vincere non poterat, quod
 prio suo iudicio non niterentur, sed
 totos se Patrum spiritualium arbitrio
 consilioque regendos deditissent.

CAPVT XI.

*De medijs, quibus proprii iudicij
 mortificatio exercenda est, ne in tem-
 perarium iudicium inci-
 datur.*

EX medijs, quae Sancti Patres
 mortificandum proprium iudicium
 docuerunt & usurpationem
 illud, sicut diximus, vnum est, delin-
 re sibi Patrem spiritualem, cui tota
 scientia nostra perspecta sit & explorata
 ta, cui omnes perturbationes am-